

ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	Pwyllgor Craffu Corfforaethol
DYDDIAD Y CYFARFOD	15 Ionawr 2015
TEITL	Strategaeth Ymgysylltu
ARWEINYDD PORTFFOLIO	Cyng. Ioan Thomas

1. Cefndir a chyd-destun

- 1.1 Mae'r Pwyllgor Craffu Corfforaethol wedi gofyn i mi baratoi adroddiad ar y Strategaeth Ymgysylltu yn dilyn y ffaith i mi nodi fod angen ystyried a fyddwn yn gallu cyflawni'r holl faterion a amlygwyd yn y Strategaeth Ymgysylltu o fewn yr amserlen wreiddiol.
- 1.2 Gofynnwyd i mi ateb cwestiynau penodol ac fe nodaf yr atebion i'r cwestiynau hynny isod.

2. Cwestiynau gan y Pwyllgor Craffu

2.1 A oes eglurder ynglŷn â maint y gofynion sydd ar y Cyngor er mwyn gwireddu'r Strategaeth Ymgysylltu?

'Roedd y Strategaeth Ymgysylltu a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Craffu Corfforaethol ar 5 Medi 2013 yn awgrymu rhaglen waith fyddai modd ei gyflawni gyda'r adnodd oedd ar gael (sef un swyddog i bob pwrpas).

Mae'r adroddiad hwnnw ar gael yn y cyfeiriad isod a'r rhaglen waith wreiddiol a fabwysiadwyd i'w weld yn Atodiad 1.

[https://www.gwynedd.gov.uk/cy/Cyngor/Cynghorwyr-a-phwyllgorau/Pwyllgorau,-cofnodion-ac-agendau/Pwyllgorau,-cofnodion-ac-agendau.aspx?pwyllgor=/2013-14/Pwyllgor Craffu Corfforaethol Corporate Scrutiny Committee/2013-09-05](https://www.gwynedd.gov.uk/cy/Cyngor/Cynghorwyr-a-phwyllgorau/Pwyllgorau,-cofnodion-ac-agendau/Pwyllgorau,-cofnodion-ac-agendau.aspx?pwyllgor=/2013-14/Pwyllgor%20Craffu%20Corfforaethol_Corporate%20Scrutiny%20Committee/2013-09-05)

Gofynnwyd cwestiwn tebyg i mi gan y Pwyllgor Craffu bryd hynny a dyfynnaf yr ateb a roddwyd bryd hynny isod

“A yw'r uchelgais ar gyfer gwella ymgysylltu bellach yn realistig yn wyneb yr her ariannol newydd y mae'r Cyngor yn ei wynebu ?

- 4.1 *Mae'n wir nodi yn wyneb y cyfyngiadau ariannol fydd arnom yn y dyfodol, y bydd yn rhaid i ni ystyried yn ddwys beth yn union o fewn y Cynllun Strategol yr ydym yn gallu parhau i'w gyflawni.*

- 4.2 *Wrth gwrs, ar un ystyr, mewn amgylchiadau o'r fath gellid dadlau fod ymgysylltu effeithiol yn fwy pwysig fyth er mwyn sicrhau ein bod yn gwneud y pethau iawn gyda hynny o adnoddau fydd gennym gan adlewyrchu blaenoriaethau ein pobl.*
- 4.3 *Nid yw'r Cabinet eto wedi ystyried pa gynlluniau o fewn y Cynllun Strategol fydd yn rhaid eu hail flaenoriaethu ond byddaf yn awgrymu y dylid cadw'r project ymgysylltu ond gan geisio ei gyflawni o fewn yr adnoddau sydd gennym ar hyn o bryd.*
- 4.4 *Ar ôl trafod gyda swyddogion rhagwelaf y bydd modd gwneud hynny gydag elfen sylweddol o'r strategaeth ond os bydd angen adnodd pellach ar gyfer unrhyw agwedd gellir ystyried hynny yng ngoleuni asesiad o'r budd fyddai'n deillio o unrhyw gynnyg."*

Yn hynny o beth felly 'roedd y strategaeth a'r amserlen cyflawni wedi cael ei deilwrio i'r adnodd oedd ar gael.

Fodd bynnag, ar ôl llunio'r strategaeth daeth yn amlwg fod angen cyflawni darn arall anferth o ymgysylltu er mwyn paratoi'r tir ar gyfer datrys yr her ariannol sydd o'n blaenau - sef cynllun Her Gwynedd.

Gan fod yr angen am hwnnw yn greiddiol i allu'r Cyngor i yrru'r rhaglen arbedion yn ei flaen (ac felly yn greiddiol i holl hyfywdra'r Cyngor) bu'n rhaid gwro'r adnodd sydd ar gael ar gyfer y Strategaeth Ymgysylltu i gyflawni'r gwaith hwnnw yn y lle cyntaf.

Dyna yw'r rheswm pam fod yna bryder wedi ei fynegi am ein gallu i gyflawni'r hyn y rhoddwyd addewid ar ei gyfer yn y flwyddyn gyfredol – sef y ffaith fod yna gynllun lawer pwysicach wedi gorfod cael ei gyflawni cyn symud ymlaen i gyflawni'r materion hynny oedd yn y Strategaeth Ymgysylltu wreiddiol.

Mae hynny'n naturiol wrth gwrs. Dogfen fyw ddylai Cynllun Strategol y Cyngor fod – nid dogfen sy'n cael ei sefydlu unwaith ac yna'n ddi-newid ta waeth beth yw'r newid mewn amgylchiadau.

2.2 A ellir gwireddu gofynion y Strategaeth o fewn yr amserlen a'r adnoddau sydd ar gael ar hyn o bryd?

Fel y nodir uchod mae yna amheuaeth bellach oherwydd bod sialens cyflwyno Her Gwynedd wedi cymryd gymaint o amser na fydd modd cyflawni rhai elfennau o'r Strategaeth wreiddiol yn unol â'r amserlen wreiddiol.

Mae'r Grŵp Project sydd gennym yn asesu ar hyn o bryd beth y gellir ei gyflawni eleni o gofio gofynion Her Gwynedd a sut y bydd yn rhaid addasu'r amserlen er mwyn dygymod a hynny.

Nid oes bwriad i ddileu unrhyw beth o'r Strategaeth - yr unig fwriad yw ystyried a fydd yn rhaid ail lunio'r rhaglen waith i gyd-fynd gyda'r adnodd fydd ar gael.

2.3 Sut mae mesur llwyddiant y Strategaeth Ymgysylltu?

'Roedd y Strategaeth a roddwyd i'r Pwyllgor Craffu yn amlygu sut y byddem yn mesur llwyddiant y Strategaeth. Dyfynnaf y rhan berthnasol o'r strategaeth yn atodiad 2.

2.4 Pa arweiniad a/neu gymorth sydd ar gael i reolwyr a staff y Cyngor yng nghyd-destun ymgysylltu?

Un o'r ffrydiau gwaith a amlygir yn y Strategaeth yw hynny. Fel y gwelir o'r amserlen a nodir yn Atodiad 1 (ffrydiau gwaith 2 a 3) - y bwriad oedd i hynny fod yn ei le erbyn dechrau Ebrill y flwyddyn ddiwethaf ac i'r Coleg Uwch reolwyr fod yn cael cyflwyniad arno erbyn Gorffennaf.

Fel y nodir uchod, oherwydd gofynion Her Gwynedd nid yw hyn wedi digwydd. Mae'r Grŵp project yn ystyried ar hyn o bryd beth yw'r amserlen ddiwygiedig ar gyfer cyflawni hynny.

Mae *Ymgysylltu* yn bennawd fodd bynnag o fewn y cwrs Rheoli Newid a ddarperir ar gyfer rheolwyr. Mae cymorth ymarferol ar gael i reolwyr a phenaethiaid ar faterion ymgysylltu naill ai drwy'r Uned Gyfathrebu neu Strategol a Gwella. Mae'r gofyn am gyngor neu gymorth ymarferol yn cynyddu a swyddogion yn gweithio ar brosiectau mawr megis Hybu Ailgyrchu neu brosiectau llai megis y newidiadau diweddar yng Nghanolfan Y Gwystl.

2.5 Pa mor weithredol yw'r Llawlyfr Ymgysylltu ar draws y Cyngor?

Fel y nodir uchod, gan nad ydym eto wedi ei ledaenu'n eang nid yw'n llwyr weithredol o fewn y Cyngor.

Ond, mae'r *Llawlyfr* wedi ei ddsbarthu i rai grwpiau yn y Cyngor megis mynychwyr y Cwrs Rheoli Newid neu mewn digwyddiadau yn ymwneud ag ymgysylltu.. Caiff ei gynnig hefyd i swyddogion sy'n gwneud ymholiadau/cais am gymorth i ymgysylltu. Mae'r *Llawlyfr* hefyd ar gael ar wefan y Cyngor.

2.6 A yw'r Fforwm Ymgysylltu mewn lle er mwyn rhannu arfer dda, a dysgu o brofiadau ymgysylltu?

Na – eto am y rhesymau uchod.

2.7 A yw'r Porth Ymgysylltu wedi i sefydlu ar wefan y Cyngor? Os ydyw, faint o ddefnydd sydd wedi ei wneud ohono, ac os nad ydyw, beth yw'r rhesymau am hynny ?

Na – eto am y rhesymau uchod. Ond, mae deunyddiau ac ymarfer da ymgysylltu ar gael ar Fewnrwyd y Cyngor. Bwriedir ychwanegu at y deunyddiau hynny yn y dyfodol agos pan fydd gwefan newydd y Cyngor yn weithredol a marchnata'r deunyddiau yn ehangach i adrannau yn sgil hynny.

2.8 Beth ydych chi'n ei weld fel rôl Aelodau Cabinet / aelodau rheng flaen yn y trefniadau ymgysylltu newydd?

Mae'n gynamserol i ddod i gasgliad ar hynny. Yn amlwg mae yna rôl ond mae'n bwysig ein bod yn sefydlu consensws ynglŷn â'r rôl hynny yn hytrach na chyfleu barn un person.

Mae yna ddarn o waith yn y Strategaeth (sef Ffrwd gwaith 8) sydd wedi ei lunio i sefydlu beth yw'r ymdeimlad ynglŷn â rôl aelodau rheng flaen yn y trefniadau ymgysylltu.

Erbyn hyn mae yna waith wedi cael ei wneud yn y maes yma gyda Grŵp Tasg ar y cyd o aelodau a swyddogion wedi dadansoddi'r mater ac wedi adnabod 11 o feysydd lle mae angen gwella yn amrywio o feysydd eang cymhleth fel cynllunio newid a rheoli disgwyliadau i faterion llawer llai a mwy gweithredol fel iaith syml a manylion cyswllt cywir.

Bydd y Grŵp Tasg yn cyfarfod eto yn fuan yn y flwyddyn newydd i lunio rhaglen waith a fydd yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd. Yn dilyn hynny fe fydd yna well deunydd gennym ar gyfer diffinio beth yn union yw rôl aelodau rheng flaen yn y broses o ymgysylltu.

2.9 Pa gymorth a/neu arweiniad sydd ar gael i aelodau etholedig yng nghyd-destun ymgysylltu?

Mae'n gynamserol i nodi hynny. Bydd hyn yn ddibynnol ar ganlyniad Ffrwd gwaith 8 y nodir yn 2.8 uchod.